

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány sajtó” czimére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)
Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyilttér sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

Magyarország hamvazó szerdája.

Alig van elv, eszmény, mely az emberek szívében állandó otthonra talál. Gyakran a legnemesebb is elveszti varázsát, s meggondolatlanul fordul a gyarlóság a torzképek felé. Feledi az erényt, mert gyönyörködte a világ hiúsága. Így esett meg, hogy az emberiség jórésze elhagyván az Isten dicsőségére szentelt helyeket, az élvezetek számára épített templomot. Megunta hallgatni a legmagasztosabb eszméket és Voltaire szószéke körül csoportosult. Vágyott lelkében egy kis farsangi mulatság után.

E pillanattól kezdve átalakult a föld. Láttunk népeket, kik ősi intézmények romjain járták örült tánczaikat, vörbe fulasztva elvet, igazságot, erkölcsöt, jogot, hagyományt, magokra gyujtották a fedelet, mely alatt addig boldogan élvezték a béke napjait. Láttunk tudósokat, kik bohóc sapkában és majom álarczczal jelentek meg az emberek előtt. Láttunk bünöket az erény palástjába öltöztetve, egyenlőséget, mely a gyengék eltiprásában tetszeleg, szabadságot, melynek a jogok elkobzásában telik öröme.

Láttuk az erkölcsök pusztulását, a felszabadult szenvedély féktelenségeit, láttunk egy általános zürzavart, mely előtt kétségbeesetten állapodtak meg a józanabbak, hogy

vajjon mi is lesz az emberiséggel. És még mit láttunk?...

Láttunk hazánk felett is mindjobban tornyosulni egy vészes felleg, mely villámaival tüzet dobott a társadalmi rendbe, mely alapjában rázta meg a honfoglaló nép hatalmát, boldogságát, tépte meg erkölceseit, s nyomort lehelt szerte ez ország határai közt, ahol csak átvonult.

Az istentelenség, a vallástalan-ság diadalszekere ez, melynek kerekeit diadalittasan vonszolta át nemzetünk felett Tisza Kálmán és népeket boldogító rendszere. Voltak, akik megértették őt, s ujjongva segítették elő terveit, mert így kívánta azt az önérdék, voltak, akik öntudatlanul kapaszkodtak bele a hatalom uszályába, nem ismervén agyafurt politikájának rejtett czélzatát. Mások szolgálalküen görnyedtek az igába, s önmegadással vonszolták a vállalkra rakott terheket.

Ez a birvágy, ez a nemzeti közömbösség, ez a tudatlanság, s az erkölcsök teljes elzüllése érlelte meg azt a kedves esemegét, melyet a régi rendszer zsarnoki fentartójának kezéből akarva nem akarva meg kellett izlelni.

Most azonban vége felé közeledik nemzetünk bohóc farsangi tréfája. Kezdi belátni, hogy az istentelenség nem az a talaj, melyre az állami és társadalmi rend alapjait

rá lehet helyezni. Kezdi belátni hogy a hatalmaskodás, a jogfosztás, az önkény beláthatatlan bonyodalmak elé fogja sodorni a nemzetet, melyből csak a forradalom útján lesz kibontakozás.

De nem, — az nem lehet!... Felébredtek nemzetünk jobbjai, s meg fogják menteni ezt a hazát a legnagyobb csapástól. Küszöbön van egy hatalmas pártalakulás, mely elfogja seperni a liberálisok zsarnoki uralmát, s új korszakot nyit nemzetünk történetében.

Farsang után jönni kell a hamvazó szerdának. Hintsék meg fejüket első sorban azok, kik vezérszerepre hivatvák, kik a társadalomnak elitjét képezik. Onnan felülről kell kiindulni a javulásnak, s magához vonzani, ami alant van. Mert ha az alsóbb rétegek veszik kezökbe sorsuk intézését, a berendezkedés rettenetes lesz.

Hintsék meg tehát fejüket az értelmesebbek, adják vissza a társadalomnak keresztény jellegét, adják vissza erkölceseit, üzzék ki a birvágyat, a zsarnokságot hazánk határai közül, hogy boldog lehessen ismét ez az ország, mint volt egykoron, mikor határait a legtávolabbi nemzetek tejjel-mézzel folyónak ismerték, mikor még sejtelemmel sem birt Tisza és Bánffy-féle uralomról ez istenadta nép.

TÁRCZA

Páduai szent Antal szobra előtt.

Riadjon ének Isten háza esődjén,
Köszöntse őt ma minden érzelem,
Kinok alakját üdvözülve fönt én
Ily ihletetnek, szépnak képzelem, —
Szeráfi arczzal, csillogó szemekkel
Tekintetén a lelkesült öröm,
Mint áloműző, szende, nyári reggel
A tiszta nap ha fényderitni jön.

Bár kincseid közé ily sirhelyet zársz,
Te nem lehettél önző, Pádua,
Őt ismeri, csodálja mind az egyház,
Amerre Krisztus üdve elhata.
Dicsérem én is félénk, gyöngö lanttal
És bizva mondom: Ó anyém, anyém!
Miónk vagy, Isten frigyszokrényo, Antal,
Jó atyjaként köszönt minden szegény.

Nagy szentje volt ő hajdan két hazának,
Megédesült szaván a bú, a köny,
Csodákra, mik hitéből származának,
Szent lánggra gyult a gyáva hitközöny.
Elhivta Isten már hét század óta,
De szent emléke él szeretve még,
Nevét örökre szívainkra róttá
És áldva néz rá minden nemzedék.

Ha ő imázik, meghallgatja Isten,
A tengerek vihara esőndesül,
Hogy bizalomra, hitre lelkesítsen,
A szivre égi béke esőndje ül.
Bünösnek enyhet, gyógyulást betegnek,
Vigaszt a búban pártfogása ad,
Körötte áldó angyalok lobognak,
S az üdv malasztja nyomdokán fakad.

Enyészetet mely sirban nem találá,
Az ékesszóló drága nyelve miatt —
Midőn oltára emelé a hála —
Harangok nyelve önkényt megriadt.
Zendüljön a szív most is hő imára,
Érzéseinkből fűzzünk koszorút,
Tegyük megáldott szobra számolyára
Jobbról öröm-, balról a szomorut.

Ki életedben árvák atyja voltál,
Légy mostan is, légy mindnyájunknak az
Kegyeletünknek számolyod lesz oltár
És áldozat a köny, fohász, panasz.
Oh nézz le ránk, taníts bönünket újra,
Segíts fölállni, a bünit ostorozd,
S ha kérve megtér lelkileg ujulva,
Láss irgalommal itt gyarlót, gonoszt.

Kiáltis e népre: Térdelj számolyomra,
Szíved keservét önts ki énnokom.
Nehéz az élet? Fáj csapása, gondja?
Én pártfogód leszek majd, gyermekem.

Ha nem bírod már hordani keresztod,
Ha nyugodalmát szíved nem leli,
Vigasztalásod Jézusnál keressed,
Kinek képmását karom öleli.

Kiáltis e népre: Jónak jó az ára,
Segélyt kívánsz, gyakorold te is azt,
Fülléred add az éhezők javára,
Törölj könnyet, tanácsot adj, vigaszt.
Az ég a kölesűnt dúsan visszaadja
A jó szívekre szivesen tekint,
Meghallgatás az áldozat kamatja,
Isten kegyelme fölsegít mogint.

Kiáltis e népre: Rázd le bünöd zárát,
Közömbös imo, nézd e liljomot,
Marczangoló gyalázat éjje vár rád,
Ha példámát követni nem fogod.
Válaszd erényem lelked őrfalál,
Ápold az eszményt üdv-virágival,
Mert hol a hitnek csillaga aláhull,
Öröm, remény, szeretet is kihál.

Kiáltis e népre: Légy hü Istenedhez,
Ne tépjen attól semmi, semmi el,
Csak tőle jön, mi szép, mi jó, mi kedves,
Mulandó mind, mit a világ művel.
Mégóvja bizton tüzhelyed, családot,
Ha csüggedél, szerelme ápolá,
Ha sorsodat boru-felhözve látod,
Akkor közelg áldása zápora,

A Bibornok Herceg-Primás elismerése

a magyar kath. tanítók országos bizottsága iránt.

Dr. Steinberger Ferencz, a magy. kath. tanítók országos bizottságának elnöke, a múlt hónapban betérjésztvén a Bibornok Herceg-Primás Ő Főmagasságához a nevezett bizottságnak 1898. évi működéséről szóló jelentését, a magyar Sion legfőbb öre a következő levélben fejezte ki a nevezett bizottság iránt magas elismerését, mely méltán fokozhatja a bizottság tagjainak munkakédvét és munkaerejét.

„Nagyontisztelendő p. Kamarás, Igazgató és Elnök Ur! A hazai kath. tanítók országos Bizottságának folyamatba tett munkásságáról folyó évi januárhó 10-én 2 sz. a. hozzám intézett, nagy gonddal készült, kimerítő jelentéséből örömmel merítettem azt a meggyőződést, hogy a t. Bizottság feladatának magaslatára emelkedve, komoly ügykezettel és odaadó munkássággal óhajlja szolgálni kath. tanügyünk magasztos érdekeit.

Azért is mielőtt a jelentésre érdemileg válaszolnék, teljes elismerésemet nyilvánítom a t. Bizottság fáradhatlan buzgalmaért és nem habozom kifejezésre juttatni azon erős reményemet, hogy a bizottság a magyar kath. tanügy szilárd támaszát, szakértő és buzgó vezetőjét, alapos és megbízható tanácsadóját fogja képezni.

Köszönetem első sorban és legnagyobb mértékben Ő Nagyméltóságának, báró Hor-nig Károly püspök urnak, Veszprém lelkes főpásztorának szól, ki nemcsak nagy szellemének erejével és lelkesedésének tűzével, hanem bő áldozatkészségével is oly hathatósan méltóztatott a t. Bizottság tevékenységét támogatni és munkásságának eredményeit előmozdítani.

Teljesen osztom ennél fogva a t. Bizottság egyhangú óhaját, hogy Ő Nagyméltósága a „Védnök-Elnök” gondteljes, de ép oly nagy horderejű tisztét a jövőre is megtartsa és a t. Bizottságnak nemcsak védő, hanem vezérlő szelleme is maradjon, amire lesz szerencsém Ő Excellenciáját külön is felkérni.

Áttérve Ntisztelendőségéd jelentésének érdemleges méltatására, helyséllyel veszem tudomásul „A magyarországi kath. tanítók országos Bizottságának szervezete” czim alatt kidolgozott szabályzatot és szívesen megerős-

sítem a tisztikar kiegészítése céljából meg-ejtett választásokat.

Ami a hitoktatás sikereinek biztosítása érdekében fogandó intézkedéseket illeti, megjegyzem, hogy azokat a nagymélt. püspöki kar tudomására hozom és nem kétkeltem, hogy megvalósításuk készséges támogatásra fog találni.

A folyó évi július hóban tartandó közgyűlés tárgysorozatát elég gazdagnak mondhatni, mindazáltal kívánatosnak tartanám, hogy kiterjeszkedjék a közgyűlés lehetőleg azon fontosabb kérdésekre is, amelyek jelenleg az elméletet sűrűen foglalkoztatják. Ilyen kérdések: a tanítóképző intézetek tanterve; a polgári iskolák reformja; a háztartástani iskolák és mások, melyek nagyon megérdemelnék a t. Bizottság figyelmét és a szakszerű megvitatást. stb.

Midőn ezeket addig is, míg a nagymélt. püspöki kar a t. Bizottság ügyét tárgyalás alá veheti és felőle véleményét nyilváníthatja, Ntisztelendőségéd tudomására hozom, felkérem, hogy a nyomtatásban kiadandó munkálatokból a nagymélt. püspöki kar tagjainak számára képest továbbítás végett megfelelő számú példányokat hozzám küldeni szíveskedjék.

Egyébként stb. “

Magyarország kath. tanítói és mindazok, akiknek szívéhez van forrva kath. tanügyünk, hálással vehetik tudomásul Ő Főmagasságának bölcs irányítása mellett megnyilatkozott azon magas fokú melegséget, amelylyel kath. tanügyünket szívéhez öleli és bizalommal tekinthetnek azon bizottság további működése elé, mely iránt ilyen kiváló mértékben nyilatkozott meg a főpásztori elismerés.

Városi közgyűlés.

1899. febr. 13.

Meglehetős gyenge érdeklődés mellett nyitotta meg az elnöklő főispán, Hugonnay Béla gróf, a közgyűlést. Pedig a tárgysorozat elég változatos és érdekes volt. Dehát a farsang vége következik, s bizonyára emiatt való szomorúságukban maradtak el a többi városatyák. Kü önben állandó esendés esendés resignálás uralkodott a tanácsteremben: valami olyan bágyadt közömbösséggel morzsolgatták le a tárgysorozatot, mintha senkit se

érdekelne a kövezet, a közegészség, a közbiztonság, sem pedig az, hogy az ex-lex miatt a városnak nincs pénze. Hanem végén csattan az ostor! Már már hangosan kezdtek sutogni némelyek azt a örömteljes hirt, hogy 4 órára bevégeződik a gyűlés, a mikor is megjelent a tárgysorozat 24-ik pontja, a mátészalka-, fehérgyarmat-bereg-szászi h. érdekű vasut ügye és egy teljes órán át tartó vitát provokált. A tanács javaslatára ez ügyben az volt, hogy a közgyűlés bizza meg a tanácsot, hogy a vasut előmunkálati engedményesei közé beléphessen. Dr. Tanódy és Dr. Kelemen a tanács javaslatára ellen foglaltak állást, Dr. Kereszteszeghy közvetítő ajánlatot tett, Hérmán Mihály és Papp Géza pedig a tanács javaslatát pártolták. A felszólalások és válaszok után, a melyek minden részről meglehetősen hevesek voltak, a szavazás következett, a melyből Tanódy-ék kerültek ki győztesen. — Habár elismerjük, hogy a győzők aggodalmai nem alaptalanok, mégis azt tartjuk, hogy a város vesztett a tanács javaslatának elvetésével.

* * *

Részletes tudósításunk a következő.

Gróf Hugonnay Béla, főispán, megnyitván a közgyűlést, kirendelést a hitelesítő küldöttséget s meghatározta a hitelesítés helyét és idejét. Majd a polgármester olvasta fel havi jelentését, a melyben kiemelkedő rész volt az, hogy a belügyminiszter helybenhagyta a Szatmár-városára már igazán reá-férő vízvezetési és csatornázási terveket. A belügyminiszter helyben hagyta-csekély módosítással — a házi pénztár költségvetését, de már Oravecz János, volt gazd. tanácsos kegydíját nem engedélyezte, csupán az öt megillető 1010 frtnyi nyugdíját.

Ezután a tanács előterjesztései következtek, a melyeket kivétel nélkül egyhangulag vett tudomásul a közgyűlés. Így a szatmárhegyi gör. kath. egyház nem kap segélyt. — Léderer Mihályné kártalanítási kérelmét elvetette. — Árvaszéki ülnökké lettek Bossin J. Papp Géza és Litzeczky Endre. Majd az igazoló választmány elnökét és három tagját választotta meg a közgyűlés. A megüresedett III.-ad osztályu számtiszt állását a márczius havi közgyűlésen fogják betölteni. Az adófelszámolási bizottság tagjaivá lettek Makkai A. és Wallon Ede. — Majd Melles Emil gör. kath. lelkésznek szavazott

Riadjon ének Isten háza esőndjén,
Köszöntse őt ma minden érzélem,
Kinék alakját üdvözülve fönt én
Ily ihletettnek, szentnek képzelem.
Szeráfi arcczal csillogó szemekkel,
Tekintetén a lelkesült öröm,
Mint álomúzó, szende, nyári reggel
A tiszta nap ha fényderíteni jön.

TÓTH JÓZSEF.

A hosszú élet recipéje.

Irta s a kath. kaszinóban 1899. febr. 5-én felolvasta:

Dr. Fechtel János.

De hagyjuk a régibb idöket titokzatos erőfeszítésekkel és nézzük az újabb kort. A XVIII. század utolsó éveiben megújulni látjuk a nevetséges tévelygéseket, melyek az emberi szellemet századokon át foglalkoztatták. Egy sereg „csalhatatlan” módot, eszközt találunk a természet rendes folyamának megakasztására és az öregség megelőzésére. Ime egy pár mutatványszám:

1. B. Hirschen életsója.

2. Saint-Germain gróf élet-theája, melynek receptje nálam megtekinthető. Ez a thea,

azt mondják, esodákat művel. Én nem hiszek bennük.

Caqliostro gróf, 1770—86 közt (vopek) halhatatlansági elixirje, a mi nem volt egyéb, mint jelentéktelen stomachikus folyadék. Caqliostro, igazi nevén Balsama József, bátor fellépésű, elegáns és kiváló suggeráló képességű iparlovag volt, ki alchimiát űzött s szépítő szereket is árult. Orvosi képzettsége nem volt s csak abból élésködött, a mit szerzetes-növendék korában a gyógyszerészetből ellesett. Miután rossz viselete miatt kicsapták a szerzetből, beállított a máltarend nagymesteréhez, ki alchimista volt, s kitől ajánló leveleket kapott, Nápolyba, Rómába.

Ezzel életpályája meg volt alapítva. Bekalandozta egész Európát, sok pénzt szerzett s fejedelmileg költekezett. Legmerészebb volt londoni fellépte, szabadkőmives lett, sőt új páholyt, az egyiptomi kőmivességet alapította s annyira ment, hogy magát a nagy Kophta és Illés küldötteül vallotta. Különösen a nők rajongtak érte. Párisban a legmagasabb körökben megfordult, a királyi palotában is, végre üzelmei miatt kitiltották,

Rómában pedig várfogságra ítélték, hol 1795-ben meghalt.

Julius von der Fisch-Weiller, ki 100 évesnél idősebb volt, azt mondta, hogy a ki hosszú életü akar lenni, az legalább éjjel ezt a positiót csinálja:

A fej az éjszaki sark irányában legyen fordítva, a test vízszintesen delfelé fordított, sőt lehetőleg. Ezen elhelyezkedés az illetőt állandó érintkezésbe hozza a föld felszínén járó delejes áramokkal. Ebből állandó szabályos és normális delejezése származik a szervezetünkben levő vasnak s az életerő elvének jelentékeny megszilárdulása.

Annyi bizonyos, hogy mindazok, kik a hozzánk közeli korban az említett esodás erejü szereket gyártották, közönséges csalók voltak, kik nem éltek egy pillanatig sem illuzióban recipéik értéktelensége felett és semmi egyéb vágyuk nem volt, mint sok pénzt szerezni a hiszékeny publikum becsapásával.

A középkori panaceák ellenben hosszú tanulmányozás, fejtörés munkája voltak s apostolai mély meggyőződéssel hirdették természetfeletti hatásukat.

meg a közgyűlés 600 frtnyi személyi pótlékot. — A közpénztári kiadások fedezésére az erdőalapról 20 ezer koronát szavazott meg a közgyűlés, 4 és 1/2 % kölesönre. — Keresztes András és fiának a bérletből való kibocsátást megadta Kelemen módosítása mellett. — A belkövezésre 23 ezer 800 koronát engedélyezett. — Majd a város erdeiben termett tűzifa árát határozta meg a város.

A vasuti bizottság azon előterjesztését, hogy a város is lépjen be a mátészalkai fehérgyarmat-beregszászi helyi érdekű vasút elölmunkálati engedményeseiközé, a közgyűlés névszerinti szavazással — 23 contra 24 — elvetette.

Végül 2 drb. bábaoklevél kihirdetése után a közgyűlés 5 órakor véget ért, — azonban Papp Géza főjegyző ajánlatára elhatározta a közgyűlés, hogy febr. hó 27-én d. u. 3 órakor *rendkívüli* közgyűlést tartanak, a melynek egyetlen tárgya a rendezés alatt álló Népkertbe beszögellő s magántulajdont képező területnek kisajátítás utján való megszerzése lesz.

Kisértetek és a spiritizmus.

Irta és a szatmári kath. kaszinó 1899. febr. 5-iki ünnepségén felolvasta: **Pataki Lajos.**

(Folyt. és vége.)

A kisértetekben való régibb népies hitnek újabbszerű alakja és kifejezése a mai spiritizmus, mely elnevezés a latin *spiritus* szóból ered, a mely magyarul *szellemet* jelent. A spiritizmus t. i. nem egyéb, mint szellemidézés, vagyis a más világ lelkeinek ugynevezett *mediumok*, azaz közvetítő emberi személyek segítségével előhívása és ily módon velők beszélgetés, közlekedés. Ilyenkor azok a megidézett szellemek a nekik feltett kérdésekre válaszolnak, sőt kérdés nélkül is mondanak egyet-mást, vagy pedig a médiumok közvetítésével rendkívüli jelenségeket hoznak létre.*)

Ezeket a nyilvánulatokat, leszámítván az öneselődások, vagy ámitások eseteit, a mai tudós világ kétségbe vonhatatlan tényeknek minősíti. Korábbi művekben még habozás észlelhető. Nem merik egyenesen tagadni a spiritisztikus tünemények lehetőségét, de inkább csalásnak szeretik hinni az egész dolgot és minden áron olyannak igyekezzenek azt fel-

*) V. ö.: idézett mű.

Egy kalap alá csak ott kerülnek, a hol őket szigorú kritika alá fogjuk s kimondjuk, hogy sem egyik, sem másik komolyan nem vehető s összes kotyvalékuk, arcanumai gyermek játékszerek.

Ha mégis pillanatnyi divatba jöttek s hívőket gyűjtöttek, magyarázata ennek csak az, hogy az ember mindig hajlik a titokzatos felé s hogy azt az ösztönök csiklandozzák, a mely mindnyájunkkal közös, t. i. az önfentartás ösztönét.

Tényleg valljuk meg: minden ember panaszkodik az élet ellen s mégis mindenki élni szeretne minél tovább. Ez elvitázhatatlan. És mert a természetes viszonyok között az élet határa nem is olyan messzire fekvő, — Cornaro, ki 100 éves korában halt meg Páduában, 100 évre, mi 80-ra teszszük — a gondolkodó lény, ki irtózik a feloszlás, a borzasztó siri enyészettől, mert a tót pap szerint mind meghalnak az emberek, na meg mi is, kapaszkodik a feneketlen képtelenségek után is, ha azok ettől az igazán kellemtelen valóságtól ha egészen meg sem is szabadítják, de legalább évszázadokat okvetlenül ígérnek.

tüntetni. Sajnos, ez az utóbbi álláspont, úgy látszik, ma már tarthatatlan. Mert minden szakbeli tudósok, a theologusokat sem véve ki, mint kísérletezők, vagy mint szem- és fültanuk, a legelőkelőbb, legkomolyabb és legtekintélyesebb emberek tanúságtételével egy értelemben azt állítják és bizonyítják, hogy a spiritisztikus jelenségek eltagadhatatlan tények, elhíhető valóságok.

Káprázatok, nagyítások, koholmányok esetei itt sincsenek kizárva. De ami a tulvilági szellemek megidézésének és megjelenésének theoretikus lehetőségét illeti, emellett még a Szentírás is félremagyarázhatatlan példával tanuskodik. A Királyok I. Könyve 28. fejezetének aprólékos elbeszélése szerint ugyanis az Istentől elfordult Saul király egy jósló asszonyt keresett fel, hogy ennek közvetítésével megidéztesse az elhalt Sámuel prófétát, akitől szorongatott helyzetében Saul tanácsot akart kérni arra nézve, hogy mitévő legyen a filiszteusokkal folytatott háboruban. A Szentírás bizonyossága szerint Sámuel szelleme a hívásra csakugyan megjelent és a feltett kérdésre közölte Saullal Istennek végzéseit, nyíltan tudtára adván neki, hogy Isten őt eltaszítja magától, a csatát elveszti és holnap már nem él ő, nem élnek fia, királyi trónja más uralkodó családra fog átszállani.

Valamikor egy bűvészeti előadáson magam is részt vettem egy spiritisztikus asztaltánczoltatásban. Körülállván az asztalt, a szokásos kéztétel után nemsokára csakugyan tánczolt a mi asztalunk, hogy majd feldöntött bennünket. Azonban mindjárt észrevettem a csepürágó urnak kezelői alatt azokat az erős vas horgokat, melyeknek segítségével az asztalt táblájánál fogva emelgette és jobbra-balra hányta-vetette. Itt tehát világos, hogy tréfa volt az egész kísérlet. Ámde ma már tagadhatatlan tény, hogy spiritisztikus kísérletek alkalmával sulyos asztalok minden érintés nélkül is felemelkednek a levegőbe, ott megfordulnak, ott lebegnek, felelettül a betűk helyét az abc sorrendjében kopogások számával jelzik stb.

Hogy a tudós világ oly nehezen bírta elhinni a spiritizmus tüneményeinek valódiságát, ennek oka részben ama temérdek ámitás és csalás volt, melyeket a spiritizmus neve alatt folytattak; mert a spiritizmust igen jól jövedelmező üzleti czélból is fel lehet hasz-

nálni, amint ezt a sok közül a következő eset bizonyítja.

New-Yorkban történt, hogy egy spiritiszta házaspár összeveszett, és az asszony válopert indított férje ellen. Hogy pedig őt a törvényszék és közvélemény előtt teljesen tönkre tegye, üzleti leveleit hatalmába kerítette és a közönség elé tárta. Ezek szerint Flint ur, szóban forgó spiritisztánk, időnként minden vagyonos és előkelő egyénhez, akinek nevét kitudakolhatta, a következő felhívást küldötte: „Én egy szellem örökösége alatt állok, aki ismét másokkal van összeköttetésben és nekem elmondja azt, amit azok vele közölnek. A szellemnek szóló leveleket gondosan kell lepecsételni és úgy a szellemnek, valamint a küldőnek teljes nevét kiírni. A kérdést pedig világosan és határozottan kell előadni. A küldő minden levél mellé esatoljon 2 dollárt és egy 1 db 3 centimes levélbélyeget.“

Flint ur összesen mintegy 10,000 ily 2 dolláros levelet kapott. A hozzá forduló két harmadrésze tanácsot kér üzleti ügyeiben. Így valaki elhunyt atyjától szeretne felvilágosítást afelől, hogy mi lett egy birtokából. Más valaki utasítást kér elhalt testvérétől, hogyan állíthatna elő és mi módon terjeszthetne egy új hajnövesztő szert? Valaki elhunyt rokonától azt kérdezi, vajjon a gyapot ára esni fog-e? Kiváló politikusok is kértek tanácsot tulvilági szellemektől Flint urnak, mint híres médiumnak közvetítése útján. Így valaki azt kérdezi elhalt anyjától, hogy vajjon elfogadhatja-e a képviselőjelöltséget és ha elfogadja, megválasztják-e? A tulvilági élet milyenségéről csak egy-kettő kérdészködött Flint urnál. Így valaki azt a kérdést tette fel elhunyt feleségének, hogy vajjon boldog-e a másvilágon és nem kívánczik-e vissza a földre? Egy valaki pedig elhalt barátját kéri, hogy mondja meg neki, vajjon halála pillanatában öntudatnál volt-e, tetszik-e mostani állapota és kívánja-e a pálinkát?*)

Igen találóan írja Simar dr., német theologus, aki után az előbbi példát idéztem, hogy „az ember a természetfelettit ha gondolatban tagadná is, a valóságban nem nélkülözheti, és akik Istennek hinni nem akarnak, rabszolgáivá lesznek az esztelenségnek,

*) V. ö.: Dr. Simar: A babona.

Azonban ezek a csodás orvosságok elixérek, hitvány cukorporok és bonbonok.

Van nekem egy modellem a soká élő, — ifju erőben maradó emberről, becses engedelműkkel be is mutatom:

Ennek a mintának közép, kissé tagbaszakadt a termete, sem sovány, sem kövér, olyanféle, mint csekélységemé, bár megjegyzem, hogy az említett mintául nem akarom legsajátabb szerény személyemet feltolni a világért sem.

Magas emberek és kövérek szintén soká élhetnek, ha sokat mozognak, dolgoznak, pálinkát, még konty alá valót sem isznak, mert minden palinkáivó öngyilkos-jelölt. Én magam iszom-e, nem-e, el nem árulom, mert én csak egy vagyok s így keveset számítok.

De menjünk tovább:

Alacsony, sovány testtel korai halálra számíthatni, ha csak az ilyenek nem barátjai a nyugalomnak, csendes egyszerűségnek. Az idegesség, fellobbanó harag, kiállhatatlanság feltétlenül megrövidíti az életet. Tehát nyugalom és hidegvér mindenben, próbáljunk mosolyogni, jó arczot vágni még akkor is, ha orrunk előtt rohog el a sürgősen igénybe

venni kívánt gyorsvonat, ha egy tál szószszal nyakon önt az ügyetlen pinczér, ha jótékony czélra a hölgyek alaposan megpumpolnak, ha hófehér asztalterítőnkre vendégünk kiönti a fekete kávé, ha a férj kimaradási engedély nélkül éjjel után hazatérve tele torokkal kiabálja hevreka! és sikerült a földet sarkaiból kiemelnem! Ha a bálitoleitből a szabónő kiszab. Ha az elübünk tálalt leves kozmás, a sült égett, a kenyér sületlen stb.

Továbbá a fej legyen nagyobb, de nem veréb fej, a nyak közép méretű, a vállak inkább gömbölydedek, mint szárnyalakuak, a mell domboru, az alsó test egy piczit előre néző, a lábszárak félkörösek, a lábak kövérek, közép hosszúságúak, az érzékek jók, de nem tulfinomak, az érverés lassu és egyenletes.

Ez az én hosszu, orvosi tanulmányaim eredménye.

Baco azt mondja: hogy a lágy, selymes haju szőkék rövidebb életűek, mint az erősebb, serteszerű fürtű barnák. A nagy szemek, melyeknek irise zöldes, szürkére hajló, szintén hosszu életet jósolnak.

mert a valóban természetfeletti annak torzképeivel cserélik fel. (***)

Meg kell még jegyeznünk, hogy, bár a spiritisztikus jelenségek, — leszámítván a netaláni káprázatokot, vagy koholmányokat, mint eredmények eltagadhatatlan valóságok, azonban a mai tudomány még mindig nem bírta felderíteni azoknak elfogadható okait. Ama tüneményeket látni, vagy hallani valóban lehet, de mivoltukat kiismerni, megfejteni és megállapítani eddigelé nem sikerült.

Hogy mégis legalább milyen erkölcsi tulajdonságokkal bíró szellem nyilatkozik meg a spiritisztikus kísérletek és közlések alkalmával, eziránt némileg tájékoztatni fogunk bennünket a következő adatok, melyeket egy legújabb ismertetésből meríttem.

A szellemek rendszerint megnevezik magukat. E nevek sokszor a legképtelenebbek, pl. Krisztus, Mária, Péter apostol, sz. Ágoston, vagy Franklin, Rousseau, Voltaire és más történelmi nevek. Egy szellem azt mondta, hogy Neronak ugyan nehéz munkája van, de eredményesen dolgozik, hogy mindent ismét jóvá tegyen. Egy másik szellem így nyilatkozott: „Papnak hitre van szüksége, nem pedig tudományra. Neki arra van fogadalma, hogy egyháza tanításait higgye, amelyekhez, ha tévesek is, ragaszkodni tartozik.” Ismét egy másik szellem azt mondta, hogy nincs Isten; majd később azt állította, hogy imádkoztak érte, és hogy most már megtért a jóra. Megint más szellemek kijelentették, hogy nincs semmi természetfeletti, csak a mi tudományunk gyarló. Nincsen Egyház, nem is szabad lennie; a bűntudat eselekményei mind pusztító alakiságok. Krisztus nem volt Isten. Tagadják az ő csodáit és azt állítják, hogy Krisztus kitűnő spiritisztus és a legkiválóbb médium volt, és eme tulajdonságoknak voltak természetes eredményei azok a különféle csodatettek. A szellemek tagadják a pápaságot, a poklot, az örök büntetést. Egy anyának azt a hirt adta elhalt kis fiacskájának szelleme, hogy unatkozik és magára van hagyva, kéri tehát anyját, hogy küldje hozzá testvéreit, mire az asszony másik két gyermekét vízbe fojtotta. Voltak végre szellemek, akik vagyonszűkösséget és különféle erkölcselenségeket hirdettek.*)

**) U. o.

*) V. ö.: Kath. Szemle, id. füzet.

Általában pedig köztudomásu, hogy a viszonylagos hosszú élet a nők természeti és gondviselészerű kiváltsága. A nők tovább élnek mindig, mint a férfiak. Ezáltal akarja az Alkotó egyensúlyba hozni a két nemnek a férfiak nagyobb számban való születése miatt megzavart egyensúlyát.

Eme kiváltságnak forrásai az emberi természet primoidrális törvényeiben, veleszületett okokban rejlenek, melyek a külső körülményektől teljesen függetlenek. Az életmód itt tényleg csak másodrangú szerepet játszik. Pici korukban halandóságuk erősebb, később a legesekélyebb. A gonosz nyelvek azt mondják: juj de sok a vénasszony, egy esomó vénasszony ma megint együtt kávézott s elítélte ezt a czudar rossz világot, mely ma rosszabb, mint volt az ő virágzó hajadon koruk rózsaszínű, szemérmes idejében. Ez irigység! A gonosz férfiak irigykednek a szegény nőkre, a kik pedig csak pihennek kissé a hosszú mártíromság után. És kávé inni olyan nagy bűn? Talán sört és piros bort kortyoljanak?

Az életet meghosszabbítja a lassu, de biztos fejlődés. Az állat és növényvilág pél-

Ezekhez a megnyilatkozásokhoz nem kell bővebb magyarázat. Azokból már látszik ama tulvilági szellemeknek a foguk felé. Bárki, vagy bármicsoda legyen is az, aki a tulvilágból úgy beszél hozzánk, bátran kimondhatjuk rá, hogy az egy hamis, egy hazug szellem, mely az ő kijelentéseivel, ha azoknak az emberiség hitelt ad, a legfélelmetesebb következményeket fogja előidézni az erkölcsi és társadalmi téren egyaránt.

*

Mélyen tisztelt közönség! Az ugynevezett szabad gondolkodás, mely helyesebben féktelennek mondható, az ő böleleteti rendszereivel megbolygatta az emberiség legszentebb hagyományait és ezek között mindjárt a legfontosabbat, a tulvilági öröklétben való keresztény hitet dulta fel millióknak lelkében.

Valamikor, még nem is nagyon régen, a legműveltebb nemzeteknek éppen legmagasabb és legértelmesebb köreiben ugyszólván divat volt tagadni a lélek halhatatlanságát, a tulvilági életet, Isten létezését. És ime, a materialista, aki ez anyagi léten kívül mást el nem ismer, ma megtér, mert a spiritizmus tüneményei kétségtelenné teszik egy tulvilági élet valódiságát. Szent Ágostonnak egy klasszikus nyilatkozata, melylyel az isteni gondviselés rejtett utaira akar világot vetni, ekként szól: „Minden rossz vagy azért él, hogy megjavuljon, vagy pedig azért, hogy a jó általa gyakoroltassék.“*) A tagadás utjáról fordulóban a természetfeletti, a siron tuli világrendnek elismerése már jelentékeny lépésnek mondható. Az első lépésre természetesen szokott következni a második. És úgy lehet, hogy ez a kijózanodás nagyobb s nagyobb arányokat öltvén, ama veszedelmes teoriák és rendszerek, melyek az egész emberi társadalmat megrázkódtatták, lassanként legazdálkodják magukat, és erkölcsi rendeltetésének tisztább tudatára ébred majd e bűnös Föld.

Adja Isten!

Hirek.

Személyi hírek. A püspök ur ma *Hámon* Róbert szentszéki jegyző kíséretében pár napi tartózkodásra N.-Károlyba utazott. —

*) Tract. sup. Ps. LIV.

dái is erre utalnak. A fejlődés erősebb a déli égöv alatt, de itt az élet is rövidebb, mint a mérsékelt és hidegebb égöv alatt. Az emberek például a világon legtovább élnek Svédországban annyira, hogy unják már az életet, a miben én Tamás vagyok. Magyarországot is egészséges állammak kvalifikálják, főképp az erdélyi bérczes vidékeket.

A gyors fejlődés és korai halál szomorú példája II. Lajos király: 2 éves korában megkoronázták, 10 éves korában trónra lépett, 14 éves korában teljes körszakála volt, 15 éves korában megházasodott, 18 éves korában egészen ősz volt, 20 éves korában meghalt.

Summa-summárum! Az orvosok azt mondják, hogy tele van a levegő éhes és elhelyezést kereső baktériumokkal. A kinek jó a szervezete, kitűnő az ellentálló ereje, és a vitális képessége úgy jár a baktériumok sokaságában, mint egy vértezett lovag, nem is kell védekeznie, mert érinthetetlen. De hányan vannak ilyen immunisak? Axioma mégis, hogy a hosszú élet titka nem a betegségek sikeres gyógyításában, hanem az élet-

Vármegyénk főispánja, *Hugonmai* Béla gróf hétfőn városunkban időzött, elnökölt a közgyűlésnek és városi közgyűlésen, az esteli vottal székhelyére utazott. — *Lédeczy* Adorján eddigi sz. ferenczrendi szerzetes, tövisfalvai adminisztrátor az egyházmegye kötelékébe felvétellett.

Elmult a farsang, vége a mulatozásnak, elkövetkezett a komoly elmélkedés ideje! Az egyház e két időszak között kissé megállapodik, figyelteti az emberiséget, hogy a tisztes mulatozásnak is meg van a maga határa, hogy nem szabad átlépni a szertelenségek birodalmába, ami meghasonlásba hozza az embert Istenével és önmagával is. Könyörög az emberiség vétkéért, s a bűnt az oltár zsámolyához vezeti. Innen van az a szép ősi szokás, hogy farsang utolsó napjain az oltári szentség nyilvánosan ki van téve a templomokban imádás végett. A székesegyházban a mult vasárnap gyönyörködünk a buzgók sokaságában, kik eljöttek kérni mennyei atyjok kegyelmét. Egész nap voltak a templomban ájtatoskodók. Este fél hatkor a püspök ur lépett a szószékre, szivrelható beszédet intézve a jelen volt nagy közönséghez, szent beszéd után visszatették az oltáriszentséget állandó helyére. Hétfőn és kedden délelőtt a zárdatemplomban minden félórán szent mise volt, s a hivek sokasága folyton elfoglalva tartotta Istennek ezt a kedves kis hajlékát.

Nagy böjtben a székesegyházban minden vasárnap d. u. 3 órakor szent beszéd lesz, melyet *Mladoniczky* Ferencz jézustársasági atya fog tartani, s azután a szokásos nagyböjti ájtatosság. A kálvárián minden pénteken délután 4 órakor lesz a keresztuti ájtatosság, mely alkalommal *Hippich* István házfőnök fog szent beszédet intézni a hivekhez.

Új kamarás. A király Schönborn Buchheim Ervin gr. attasénak és tart. hadnagynak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

Páduai sz. Antal diszes szobrát ma, szerdán 9 órakor a hamvazó szertartás előtt áldotta meg püspök ur ő méltósága. Az impozans szobor a templom hajójában a szószék jobbán van elhelyezve, alatta remek persely alamizsnagyűjtésül a szegények kenyerére, előtte szép térdeplő zsámoly, könyöklőjén

erő fejlesztésében és az ellenzéki képesség fokozásában áll, vagyis hygienikus életrend követésében. Egyéni tulajdonok persze mindig módosítólag hatnak. Valaki a legeszeszerűbben élhet s mégis korán hal el, mert rossz a szervezete.

Végül kimondhatjuk, hogy az emberi élet bizonyos határon túl meg nem hosszabbítható, nagykoru embertársaink kivételek.

Az élet meghosszabbítására csalhatatlan szerünk nincs és nem is lesz.

Énnekem volna egy abszolút értékű orvosi vényem. Csak nem tudom, eláruljam-e egy ilyen nagy és okos társaság előtt?

Mondhatom, igen kellemetes szer! már csak megsugom, illetőleg kikiáltom, mert nem áll bennem a szó. A ki soká akar élni és mindvégig fiatal kíván maradni, jöjjön el az Ezres finom-estélyére!

arany himzéssel e sorok: Ha gond, bánat, vesztés ért, szent Antalt kérd segítségért.

A Széchenyi-Társulat f. hó 8-án tartotta rendes havi gyűlését *Szuhányi* Ödön igazgató elnöklete alatt. Jelen voltak: Bodnár György Ferenczi János, Hatvani Péter, Hérmán Mihály, Jákó Mihály, Ber. Kováts Béla, Ber. Kováts Jenő, Majos Károly, Marosán Kornél, Nagy Károly, Sarmaságh Géza, Teutbaum Hermán. A gyűlés tárgyai: 1.) A gyűlés jóváhagyja az 1899. költségvetés beterveztelt okadatolását. 2.) A gyűlés jóváhagyja a számvizsgáló bizottság jelentését az 1898. évi pénztári számadásról, a mely szerint bevétel volt 8271 frt 95., kiadás 7565 ft 10 1/2 kr. egyenleg 706 ft. 84 1/2 kr. Az igazgató tanács megbizta a számvizsgáló bizottságot, továbbá Majos Károlyt és Kovács Jenőt, hogy a társulat okmányai alapján a legközelebbi gyűlésig állítsák össze a társulat alapítványainak teljes összegét és a vagyonszerlehet. A gyűlés a számvizsgáló bizottsági jelentés egyes tételének helyesbítése után a bizottságnak elismerő köszönetét fejezte ki, s a közgyűlés előtt a pénztárosnak a fölmentvény megadását javasolja. 2) Tudomásul szolgál, hogy a vármegyei közig. bizottság az 1897-i számadást 8857 frt 27 kr bevétellel, 7785 frt 3 kr kiadással, 1000 frt pénztári betéttel és 71 frt 95 kr pénztári maradvánnyal jóváhagyta. 3) Az igazgatót, Ber. Kovács Bélát, Majos Károlyt megbizta, hogy a közgyűlés elé javaslatot terjesszenek, kinek adassanak ki a budapesti nemzeti kaszinó 700 frtos alapítványának múlt évi kamatai jutalmul; egyszersmind e kamatok összegét a társulat pénztárából 50 frtig egészíti ki. 4. Megállapítja a báró Véssey József elnök vezetése alatt folyó évi márczius 1-én tartandó közgyűlés programját, a mint lapunk más helyén közölve van, s *Sarmaságh* Géza titkárt megbizta a ber. Kováts Eduárd volt igazgató feletti emlékbeszéd tartásával. 5. *Szuhányi* Ödön igazgató elnöklete alatt Majos Károly, Ilosvay Endre, Kende Zsigmond, Gellért Endre, Böszörményi Sándor, Nemestóti Szabó Antal, Hérmán Mihály, *Jaskovics* Ferencz, *Ferency* János tagokat kiküldi, hogy az új átalakítás után a szatmári népkertben a Széchenyi-Társulat javára nyári mulatságot rendezzenek. — 6. Majos Károly jelenti, hogy Bodnár György jegyzővel a volt igazgató hagyatékából a társulat iratait leltár szerint átvették. — 7) Majos Károly jelenti, hogy küldetéséhez képest f. hó 4-én az avas felsőfalusi esti tanfolyamot megvizsgálta és az eredményt kielégítőnek találta. Az igazg. tanács az iskolánál fáradozó két tanítónak 25—25 frt jutalmat utalványozott. — 8) Az igazg. tanács a többi esti tanfolyamnak megvizsgálására felkérni határozta *Schweiczer* Gábort az ar.-megyesi és patóházi, — *Tabajdi* Lajost az apai, *Balácsi* Józsefet a dengelegi, *Dienes* Dezsőt a hagymás-láposi, *Böszörményi* Sándort az avas-felső-falusi és vámfalusi esti iskolák megvizsgálására f. hó 25-ig.

A szatmárvármegyei Tanári kör f. hó 12-én tartá újabb gyűlését Szatmáron a nagy-károlyi és nagy-bányai főgymnasiumok képviselével. 1.) *Ratkovszki* Pál elnöknek a gyűlést megnyitó és üdvözlő szavai után 2.) *Kiss* Gábor nagybányai főgymn. tanár ismertette a középisk. orsz. tanáregyesület ügyrendjét, melyet a kör a javasolt módosításokkal elfogadott. 3.) Ezután *Lukácsi* György nbányai főgymn. tanár tartott érdekes és alapos tanulmányról tanuskodó előadást az „Összekötő kapcsolatokról a trigonometria tani-

tásában” a melyet a tanárok zajos helyesléssel fogadtak, mélyrehatólag megvitattak s annak alapján pontokba foglalt javaslatokat állapítottak meg a középisk. tantervrevizió alkalmából. 4.) A nagy-károlyi tagtársaknak *Csóthi* Márk tanár által tolmácsolt indítványára a gyűlés *Géresy Márton* debreczeni tanker. főigazgatót egyhangulag a kör tiszteleti tagjai közé választá. 5.) A kör elhatározá, hogy legközelebbi gyűlését áprilhó 30-án és máj. 1-én Nagy-Bányán fogja tartani, lehetőleg a 3 gymnasium tanulóinak tanulmányi kirándulásával összekötve. Előadónak *Gyiszlóvits* Vidor nagybányai főgymn. tanár jelentkezését örömmel fogadták. A gyűlés után délben a tanárok kedélyes lakomára gyűltek össze a kath. kaszinó helyiségeibe. A vendéglősnek, *Szatmárinak*, dícséretére való pompás ebédjét ősi magyar szokás szerint, melynek mint minden jó és nemes dolognak kiváló kultiválói a szavakban, eszmékben és érzelmekben bővelkedő tanár-emberek, a szünni nem akaró áldomások fűszerezték itt is. Elsőnek *Ratkovszki* Pál elnök emelt poharat a szatmári egyházmegyének általánosán tisztelt és szeretett főpásztorára, a ki a tanárok iránti nagyrabecsülésének ez alkalommal is kézzel fogható gyöngéd bizonyítékát nyújtani kegyes volt. — *Lukácsi* György nagybányai főgymn. tanár lelkes díkezióban a világiak és vidékiek nevében szintén a püspök ur ő méltóságára, *Ratkovszki* igazgató a kör jelenlevő és távollevő tagjaira, s különösen *Lukácsi* Györgyre, a mai gyűlés tudós előadójára, *Orosz* Alajos mint volt tanítvány szintén *Lukácsi* Györgyre a jubilans tanárra, *Sarmaságh* Géza a körnek ma megválasztott tiszteleti tagjára, *Géresy Márton* főigazgatóra, majd *Hám* József nagy-károlyi és *Vida* Aladár nagy-bányai igazgatókra, a kiket családi gyász esetök tartottak távol, *Fásztusz* Elek a tanárok által ápolni hivatott idealismus diadalára, dr. *Irinji* Tamás mint a kath. kaszinó alelnöke a kath. kaszinó vendégeire stb. üritették poharaikat szebbnél-szebb szellemes felköszöntőkben stb.

A nőegyesület titkára, *Jandrisics* János apát plébános meggyengült egészségi állapota miatt lemondott erről a tisztről, melyet 25 éven keresztül odaadó buzgalommal, fáradozó munkássággal töltött be városunk e jótékony egyesületének felvirágoztatására. Szívének egyik felével ugyszólván ide volt növe, s elsősorban neki köszönheti az egyesület, hogy különösen az utóbbi időben oly szép lendületet nyert. A távozó titkárnak, miután maradásra birni nem sikerült, köszönetet szavazott az egyesület addigi működéséért, örökös tiszteletbeli titkárnak választotta meg s ezt, valamint távozása feletti sajnálatát egy küldöttség fogja tolmácsolni.

Az új titkár. A távozó *Jandrisics* János után dr. *Fechtel* János főgymn tanár lépett a nőegyesület titkári székébe. Maga elődje óhajtottá így. Ő benne ismerte fel azt a lelkesedést, azt az agilitást, melyre az egyesület ügyeinek intézésében oly nagy szükség van. Különbén bátran elmondhatjuk, hogy az egyesület tagjai magok is így gondolkodtak. Az ő tevékenysége, melyet társadalmi életünkben az utóbbi években oly dícséretreméltóan kifejt, utat nyitott neki a népszerűséghez, a közönség lelkesedéséig úgy szólván honorálni kívánja. Mi is úgy tartjuk, hogy a nőegyesület választása szerencsés volt, dr. *Fechtel* pontos, kötelességszerető férfi, kinek kezei közt az egyesület ügyei, s élete hanyatlani nem fognak.

Hymen. *Pályi* Béla nagysomkúti kir. járásbírósi aljegyző jegyet váltott a nagysomkúti állami iskola tanítónőjével *Sándor* Gizellával. — *Bodó* László mikolai kereskedő vasárnap tartotta esküvőjét *Bottyán* Lajos városi polgár leányával, Rózával. — *Gönczy* Mihály szamosújvári ezukrász vasárnap esküdt hűséget özv. *Barabás* Ferenczné leányának, *Juliskának*. — *Polyánszky* Orest helybeli kereskedő jegyet váltott *Varga* György kir. törvényszéki iktató leányával, *Berta* kisasszonyával.

Igazolás. A közigazgatási bizottság tegnapelőtt tartott gyűlésében a beadott fellebbezést elutasítván, dr. *Biró* Elemérnek városi képviselővé történt megválasztását igazolta.

Felolvasást fog tartani vasárnap a kereskedő ifjak körében d. u. 4 órakor dr. *Fodor* Gyula főgymn. tanár. Ezenkívül lesz ének, szavalat és czimbalomjáték.

Az Ezres bálja megfelelt a hozzá kötött várakozásoknak, sőt reményünket jóval meghaladta. Oly szép, intelligens és nagy közönséget rég nem láttak a Vigadó termei, mint szombat este. Hölgyek és urak siettek rokonszenvüket nyilvánítani a jótékony asztaltársaság iránt, s megjelenésükkel fokozni városunk e most már nagyon is számottevő egyesületének működési kedvét. A főrendező, *Jaskovics* Ferencz örömmel szemlélhette művét, mert e sokadalom létrehozásában neki mindenesetre kiváló része van. De más tekintetben is elismerést érdemel a rendező bizottság, kiváló figyelemmel gondoskodott, hogy mindenki jól találhassa magát. Daczára a rengeteg táncosnőnek, egy hölgynek sem lesz alkalma panaszkodni az Ezres báljára, a fiatalság is mintha át lett volna szellemülve ennyi kellem láttára, dícséretreméltó kitartással teljesítette kötelességét. A polgármester is ott volt jó példájával az első között, ami mindenesetre buzdításul szolgált. A szünóra alatt ejtették meg a tisztikar választását. Bevezetésül dr. *Fechtel* János, az Ezres elnöke lelkesen köszöntötte az egybegyűlteket, különösen kiemelve a hölgyeket, kik e jótékony asztaltársaságnak legjobb barátai. Derűtséget keltett *Junk* tatának korelnökké történt választása, ki e tisztes méltóság ellen erőlyesen tiltakozott, végre is kénytelenek voltunk a polgármester személyében disznókört választani. A szónoklatok közül a dr. *Fechtel* beszédén kívül kiemelkedő volt a disznóknak, dr. *Kelemennek* elmés ötletekben gazdag beszéde, ki igazán kellemes hangulatot keltett. Tisztujítás után jelent meg az Ezres és Vidéke, melyből mindenki sietett pár példányt szerezni, azon reményben, hogy szerkesztője, dr. *Fodor* Gyula ezuttal sem fogja megtagadni magát. És a ki ilyen véleményben volt, kellemesen tapasztalhatta, hogy nem esalatkozott. Az elmeölnök és humornak szép gyűjteménye ez. Szünet után ismét tánc következett. A bevétel az 500 forintot meghaladja.

Egyesületi élet. A sz. Cecilről nevezett szatmári kath. énekegyesület f. hó. 12-én tartá meg évi rendes közgyűlését. Az új tisztikar következőleg alakult meg: elnök *Pataki* Lajos, alelnök *Ekkel* Lajos, titkár *Mondik* Endre, pénztáros *Polyánszky* Miklós. A választmány 2 új tag kivetelével a régi maradt. Mondott napon este a tagok az Egyesület helyiségeiben társas vacsorára gyűltek össze, — a megyés püspök ur ő méltóságának fejedelmi bőkezűségéből, ki az Egyesületet megvendégelte, amennyiben e célra 50 frtot volt kegyes ajándékozni. *Pa-*

taki Lajos püspök ő méltóságáért, Szabó István püsp. titkár az Egyesületért, Feiszthuber János az elnökért, Bodnár Alajos a karmesterért üritettek poharat. Vacsora után zongorajáték és dalok sem hiányoztak, és az egész társaság a legkedélyesebb hangulatban volt együtt az éjféle órákig.

A Széchenyi Társulat márczius 1-én tartja évi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Az igazgató választmány jelentése a múlt évi működésről: 2. Emlékbeszéd Kovács Eduárd felett, tartja Sarmaságh Géza főgymn. tanár, 3.) A f. évi költségvetés megállapítása, 4.) a múlt évi számadás és a vagyonszeg tárgyalása, 5.) a nemzeti kaszinó alapítványi kamatának odaitétele, 6.) indítványok tárgyalása.

Vendégszereplés. R. Maróthy Margit a budapesti nemzeti színház kiváló művésznője e hó 17-én kezdi meg 3 estére terjedő vendéjátékát. — A bájos művésznő, e hó 17-én pénteken „Clemenceau” Iza, 18-án szombaton „Nők barátja Simrose grófnő,” 19-én vasárnap „Dolovai nábob leánya” Jób Vilma szerepeiben lép fel. — Ez érdekes vendégszereplésre ez uton is felhívjuk a közönség érdeklődését.

Az álarozos bál, melyet vasárnap este tartott a tűzoltó egyesület, mint értesülünk vigan folyt le és szép jövedelmet is hozott a jótékony célra. A túltömöttség miatt táncolni alig s az ígért mutatványokból csak nagyon keveset lehetett produkálni, mint repülő serpentin, szoba tűzjáték stb. Annál sikerültebb volt a tombolajáték, melynek tárgyait javarészeben iparos és kereskedő osztályunk adta versenyre kelve egymással áldozatkészségben. Külön ki kell emelnünk a Paulai szent Vinczéről nevezett szatmári irtalmos nővérek 14 szebbnél szebb darabból álló adományának gyönyörű csoportját. A nemeskeblű adakozóknak a rendezőség általunk is hálás köszönetének ad kifejezést.

Kötőkék ismét lesznek a nagybójt alatt. A nőegyesület hozta divatba a múlt évben ezeket a kellemes estéket, melyeken minden zajos mulatság mellőzésével el lehetett egy pár jó órát tölteni. Az idej nem lesz olyan programszerű mint a múlt évben, melynek minden héten meg volt a kötőkéje, a mostani nagybójt alatt csak két három estét fogunk rendezni.

Ungaria. Magyar-Román Szemle IX-X. füzet (VII. évfolyam) a román rész tárgyai a magyar lyra a szabadságharc után. Hétfalusi babonák. János vitéz Petőfi-től. Erzsébet királyné életéből. A magyar részben ezek vannak: Ünnepi szokások. — Családi és társadalmi szokások. A jeles szerző igyekezett a magyart és románt egymáshoz közelebb hozni. Román nyelven ismertette a magyar szellem jeles termékeit, magyar nyelven pedig érdekesen írta le a románok történetét, szokásait, gyönyörű népköltészetét sat. Annál szomorubb a füzet végén azon rövid kijelentése: Az Ungaria (Magyar-Román) szemle a mai számmal megszűnik.

A tűzoltóbálon rendezett tombola alkalomból a kihuzott számok a laktanyán elhelyezett táblán vannak felírva. A nyereségtárgyakat 8 napon belül a nyert tombolajegyek ellenében, naponta 5 — 7 óra között Nádpataky Gusztáv szertárnok fogja kiszolgáltatni. Mindazon tárgyak, melyek f. hó 22-én esti 7 óráig ki nem váltatnak, az egyet javára fognak értékesítettetni. Együttal tisztelettel kérjük mindazokat, kik jegyeiket — az önkéntes tűzoltó egyet iránt érzett nemes áldozatkészségből megtartani kegye-

sek voltak, sziveskedjenek azok árát — az elszámolásra való tekintetből — minél előbb az őrtanyára elküldeni, hol a pénz kezelésével megbízott egész nap ügybarátaink rendelkezésére fog állani. Thurner Albert titkár.

Sz. József tiszteletéhez. Március hava közeledtével figyelmükbe ajánljuk a jámbor híveknek a „Márcziusi Ibolyák imák és elmélkedések sz. József tiszteletére” című imakönyvet, melyet Meszlényi Gyula püspök ur ő méltósága kívánságára Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly, a pápa ő szentsége t. káplánja, szaniszlói plébános, több jeles szerző nyomán állított egybe. — Vegyék igénybe mindazok, akik sz. Józsefet különösen tisztelik vagy tisztelni óhajtnak. Vegyék igénybe, akiknek szükségük van sz. József oltalmára s biznak az ő hathatós pártfogásában. — Vegyék igénybe, akik bu-és fájdalomba merültek, vagy testi lelki betegségükben gyógyulást keresnek. Vegyék igénybe, akik irtalomra akarják birni az urat önmagok, családjuk, szegény hazánk iránt; akik epedve óhajtnak az egyház békéjét, diadalát. — Az imakönyv ára aranyozott keresszettel ellátott csinos vászonkötésben 1 frt. (Sac. e. e. 3. ss.) Megrendelhető szerzőnél, Szaniszlón. (Szatmár m.)

A helybeli 12 honvéd gyalog ezred 1-ső zászlóaljánál 114. darab hasznavehetetlenné vált kapesos vaságy eladó. Bővebb felvilágosítást venni szándékozók nevezett ezred kezelő bizottságánál nyerhetnek. Ludmann ezredes.

A párizsi 1900-ik évi nemzetközi kiállítás szabályzata a főkapitányi iroda helyiségében a kiadónál megtekinthető.

Különös szerep az osztályorszájatekban. Olvasóinknak még élénk emlékezetében lesz, hogy a most folyó III-ik sorsjáték 3-ad osztályu 80,000 koronás főnyereményét a szerepese sikereiről oly előnyösen ismert Török A. és Társa budapesti főelárusítóknál nyerték és ma már újból jellezhetjük, hogy a 4-ik osztályu 90,000 koronás főnyereményt is ugyanezen cégénél nyerték a 83,610 számú sorsjeggyel és ezen főnyereményt ugyancsak a bankház fizette ki pontosan. Ezen főnyereményeken kívül Török A. és Társa bankházában más, szinte jelentékeny összegok egész sorozatát nyerték és ezen tények kapcsolatosan azon körülménnyel, hogy a fenti cég nemcsak pontosan kifizeti ügyfeleit, hanem különben is szolidul és jól szolgálja ki őket, már maguk is ajánlják, úgy, hogy majdnem feleslegesnek tartjuk tisztelt olvasóinkat figyelmeztetni, hogy csakis saját érdekükben cselekszenek, ha bizalmukkal a minden tekintetben jó hírnévnek örvendő Török A. és Társa bankházát Budapesten Váci-körut 4. ajándékozzák meg.

Vidék.

Nagy-Károly, febr. 13.

Városi közgyűlés volt folyó hó 5-én Debreczeni István polgármester elnöklete alatt, melynek legfontosabb tárgyát a polgári leányiskola és kisedodóda átalakítása tervezetének tárgyalása képezte. Beérkezett 5 ajánlat, melyek közül a közgyűlés Bunda Miklós nagykarolyi építómester ajánlatát, mint legolesőbbat fogadta el, ki az előirányzati árból 14 ³/₁₀ % engedményt tett. Több jelentéktelen ügy elintézése után szóba került azon körülmény is, hogy az árvapénztári kölesönök a telekkönyvi bekebelezés lassúsága miatt igen nehezen folyósíthatók. — Elhatározta a közgyűlés, hogy e tekintetben felír a miniszterhez, hogy a kölesönök bekebelezése soron kívül eszközöltessék. — Mi úgy tudjuk, hogy a miniszternek e tárgyban már egy rendelete kiadott, melyet

azonban a telekkönyvi hatóság nem respektál s így helyes lesz azt feljuttani.

A polgári olvasókör folyó hó 4-én tartotta meg tombolával egybekötött táncestetélyét, mely igen jól sikerült. A mintegy 150 nyeresémi tárgy kisorsolása a szünóra alatt történt meg. Diszes hölgyközönség jelent meg az estélyen, mely mindvégig a legjobb kedélyben maradt együtt a hajnali órákig.

Ezüst menyegző. Bakai József tekintélyes polgar folyó hó 3-án ünnepelte meg nejevel Fiook Euláliával házasságuknak 25 éves évfordulóját, a mikor is számosan üdvözölték a közszeretben álló tisztos házaspárt.

Táncmulatság. A kath. legényegyesület hétfőn este 7 órakor saját helyiségében tartott vidám estélylyel bucsuzott el a farsangtól. A mindenkor kedélyes mulatság ez alkalommal is kitűnően sikerült, melyről egyébiránt bővebben jövő számunkban referálunk.

A munkácsi ujonnan megalakult és a kath. körrel egyesült kath. legényegyesület mulatsága, mely szellemi élvezettel s táncmulatsággal volt egybekötve, fényesen sikerült. Színelőadás, ének, szavalat, monolog, duett: im ez volt a rövid műsor, mely egyszerűségi mint a tűzpróbája is volt az ifjn egyletnek, melynek tagjai nagy lelkesedéssel és ügybuzgalommal láttak hozzá a feladat megvalósításához. Az ifju énekar kiállotta a sarat s hogy ez létesíthető volt, különösen Magdinecz Antal gör. szert. kath. kántortanító urnak nagy érdeme. A szindarabban (Hármas szövetség, Torkos Lászlótól) közreműködni szivesek voltak Udvari Irma, Mainde Margit és Kuliva Emma kisasszonyok és Foltin Gyula ur, kik hézagtalan és pompásan összevágó előadásokkal az est sikeréhez a legnagyobb mértékben hozzájárultak. Előadásukon a precisitás mellett bizonyos kellemes báj s oly utólrhetetlen naif kedvesség ömlött el, mely lekötött mindenkit, s kiknek e helyütt különösen köszönetet mond a rendezőség. Az erkölcsi és anyagi siker is teljes volt: nagy közönség s a jótékony célra szép jövedelem: 170 frt. 45 kr, a kiadásokat leszámítva. A többi szereplőknek is, kik idejüket a jó ügy érdekében nem kimélték, köszönetet mondunk; elkésve bár, de azért tesszük e helyen, mert a helyi lap, a „Munkács” mely az izr. nőegyleti, a kálvinista stb. bálokról s legutóbb az Árpád-bálról, melyen alig volt 60 ember, kéthasábos tudósításokat és dicsőhymusokat zeng, mig egy ifju egylet jól sikerült és nagy közönséggel teli mulatságáról egy sorban sem emlékezett meg.*)

Mátészalka nagyközségben febr. 8. án volt az általános községi tisztujítás, melyben városi főbíróvá Feszenszky Sándor nyugalmazott bírósági kiadó lett közfelkiáltással megválasztva csaknem az összes polgárok közóhaja mellett, törvénybíróvá Báthory György, pénztárossá Kósa Ignác, közgyámmá Tárkányi Lajos szinten közfelkiáltással választattak el, — ugyanott az iparos tanoncz iskolai felügyelő bizottság elnökévé Kiss Róbert ügyvéd és nyugalmazott főszolgabíró lett egyhangulag elválasztva, alelnökül pedig Szalkai Zoltán birtokos.

Az ungvári népbank a magyar nyelv tanításában kiváló szorgalmat tanusító tani-

*) Utólagosan adott értosítést.

tók részére 100 frtot utalványozott. Ez összegből Ungvármegye alispánjának kezéből 10 frtot az ubrezsi róm. kath. tanító *Juhász Nándor* kapott. E jötevő elismerésért, mit valóban megérdemel a tanító, — őszinte köszönetemet nyilvánítom. *Fialkovszky*, róm. kath. plebános.

A felső-bányai kath. Legényegyesület a napokban tartotta meg *Pemp Antal* esperes-plebános elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A tisztikar a következőleg alakult meg: alelnök és pénztárnok lett *Vagányi Kálmán*, titkár *Jekli Károly*, jegyző *Diemand Károly*, könyvtárnok *Kupás Jakab* és *Brodár Károly*, atyamesterek *Tánczel György* és *Labina Sándor*.

Az ung-beregmegyei róm. kath. tanítóegyesület központi választmánya e hó 9-én Ungváron, az elemi isk. 4-ik oszt. tantermében ülést tartott, mely alkalommal a folyó, kebelbeli ügyek elintézése mellett a folyó évre a tagok önművelődése céljából a következő pályatételt tűzte ki: „Mi módon és minő mértékben taníttassék a magyar

nyelvtan a népiskolában, hogy a helyesírás eljél eléréssék.“ Pályadíj: 40 korona. Pályázhatnak folyó évi ápril hó végéig az egyesület tagjai. A pályamunka idegen kézzel írva és jelíges levélkével ellátva az egyesület főtiszt. elnökségéhez *Jenkere*, vagy *Laudon Sándor* egyes. titkárhoz Ungvárra küldendő.

Az ungvári leányok „Erzsébet köré“ nek kézimunka kiállítását e hó 11-én szép beszéddel nyitotta meg *Firezák Gyula* püspök. A kiállított tárgyak, himzések és régi-ségek száma meghaladja az ezret. A szervezésben *Kende Péterné*, *Virányiné*, *Tabódi Ida*, *Schürger Ferencz*, *Nemes Emilné* és *Laub Sándor* kir. tanfelügyelő vettek tevékenyen részt.

Színház.

A szedőgyerek technicali obstructiot rendezett szini referádáim ellen már 3 hete, mellözve azokat exclusive, a lap túltömttségére appellálván excusive.

Ma egy pillanatra szóhoz jutván, jelentem alássan három hétről, hogy eladtak 3 komoly színművet, 4 népszínművet, 3 életképet, 2 vigjátékot, 3 bohózatot, 6 operettet s 2 hangversenyt. Volt 10 zónaeladás, 2 jutalomjáték, az egyik folytatással, illetve ismétléssel másnap. Legtöbbször játszott a comicus *Németh* s a bohó *Gömöri* (20-20) s valljuk be, legtöbb izléssel; hölgyek közül *Szelényi* (17) bombasticusan, *Kende* (16) otthonos ügyességgel. *Ferenczy* 14 szízenben dalolt és pedig 7-szer remekül, *Nagy Imre* 9-szer nem kisebb hatással. *Rajz* 12-szer alakított általában rokonszenvesen; a csi-csergő *Forray* 9-szer, a tetszelgő *Ragányi* 8-szor énekelt szép sikerrel; *Kunhegyiné* naiv arca 5 este hódított; *Csetényi* tragikai heve 4 alkalommal tört ki; *Krémer* és *Zoltán Ilona* 10 estén ügyeskedtek.

Ezeket általánosságban előrebocsátva rátérek arra, hogy a szedőgyerek újra obstructuál, miért is bővebb recensiomot a következő hétre hagyom.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MESZÁROS ÉS HENTES, FRISS ÉS FÜSTÖLT HUSNEMÜEK ÜZLETÉBŐL.

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

kilo	I. rendű marha	hus	—	52	kr.	
"	Sertés	hus	—	52	"	
"	Borjú	hus	—	60	"	
"	Bárány	hus	—	72	"	
"	Friss disznósír	—	—	72	"	
"	Vasfag	szalona	—	68	"	
"	Haj	zsirnak	—	84	"	
"	Paprikás	szalona, vékony	stráf	72	"	
"	Fehér sós	szalona	tablákban	80	"	
"	Kolozsvári	pácizsalona	—	76	"	
"	Füstölt	szalona	tablákban	1	frt.	
"	Pácizolt	sonka	csonttal	1	frt.	
"	"	"	ésont nélkül	2	frt.	
"	"	"	kifőve	—	64	kr.
kilo	Friss	kolbász	bors., ezitr., fokh.	80	"	
"	Füstös	kolbász	fokh. bors.	80	"	
"	Lengyel	kolbász	—	80	"	
100	pár	finom	virslit	4	frt	
100	db	szalvalád	—	4	"	
100	pár	frankfurti	tormás	6	"	
1	kilo	Májsajt	—	80	"	
"	Párizsi	sajt	—	80	"	
"	Czitromos	sajt	sült	80	"	
"	Disznófej	sajt	—	64	"	
1	db.	Pácizolt	marha nyelv	80	"	
1	kilo	Tepertő	—	64	"	
1	kilo	Vegyes	hideg felvágott	80	"	

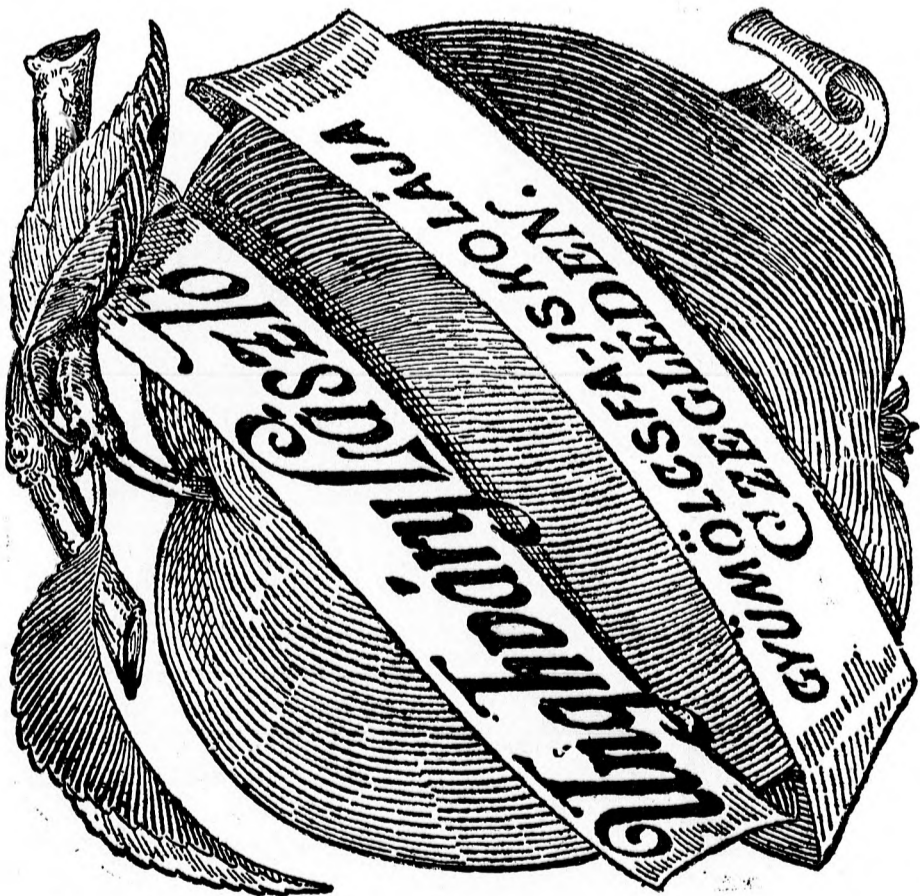
5 kilós postarendelvény pontosan eszközöltetik.

Zsir és szalona nagybani eladás.

Tisztelettel

Bölonyi László

Homoki szőlőtelepítőknék igen fontos!

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országban kívül is elterjedt a híre, amelynek oka az, hogy a Homoki szőlőtelepítőknék által alapított és működtetett Homoki szőlőtelepítőknék kincses háza, amelynek célja az, hogy a hazai szőlőművelésnek és bortudományoknak a fejlődését elősegítse, és a hazai szőlőművelésnek a legújabb eredményeit a hazai szőlőművelőknek megismeretse. A Homoki szőlőtelepítőknék kincses háza, amelynek célja az, hogy a hazai szőlőművelésnek és bortudományoknak a fejlődését elősegítse, és a hazai szőlőművelésnek a legújabb eredményeit a hazai szőlőművelőknek megismeretse.

UNGHYÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája CZEGLÉDEN.

Tessék árjegyzéket kérni!

Kedvező alkalom.

GYÓRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Tulhalmazott raktár miatt az itt felsorolt cik-
 keket **mélyen leszállított árban** árusítom. Meny-
 asszonyi kelengyék, konyhaberendezési cikkek,
 petróleum lámpák, majolika és terokota dísz-tárgyak,
 francia porcellán figurák, evőeszközök, alkalmi
 ajándéktárgyak feltűnően olcsó árban. Nagyobb be-
 vásárlásoknál külön árengedmény.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását
 kész szolgálattal
Gyóry Károly.

Kedvező alkalom.

Mélyen leszállított árak.

ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET
Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.
 Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
 Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyára-
 nak fiókja. Legolesőbb árakon kiváló
 orgonákat szállítanak.
 A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát
 épített, melyek közül **186** esik Ma-
 gyarországra, a többi Norvégiába
 Németországba, Romániába, Orosz
 Olasz és Törökországba szállították

Orgona-árjegyzékek
 ingyen és bérmentve.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem
 változtatja, szerkezete pontosabb és jobb,
 mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány,
 sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás
 nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és
 kényelmes munka. Bőrbetegségtől meg-
 ment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge ***csillagos acélból és a többi
 részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető :

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve :
 Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bou-
 logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS
 IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.
 Ajánl az 1898-ik őszi és téli időnyre
papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :
 meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete
 palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal
24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-
 gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,
 chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
 mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
 mennyi készítmény a legjobb anyagból,
 tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter**
számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.